

A 144. évünk

A nyáron Csíkszeredából hazahozott emlék sokáig velem marad. A Kájoni János Megyei Könyvtárban június 5-én megtartott Természet Világa-est végén felállt a helyi jeles gimnázium neves egykori fizikatanára és a következőket mondta: „A Természet Világa az a folyóirat, amely azt a lelkeséget, amit annak idején Trianon szét akart rombolni, megtartotta, és minket, a határokon kívül rekedteket is bekapcsolt az összmagyar szellemiség folyamába, anyanyelvünkön közvetítve a természettudományos kultúrát. Ez a Természet Világának az egyik legnagyobb, talán legeslegnagyobb érdeme! Nem hagyta elkallódní az itteni embereket, nem hagyta tudományos ismeretek nélkül, de nem csak azok nélkül, hanem össznemzeti érzelmek nélkül sem. Hiszen ebben a folyóiratban oly sokat olvashattunk a magyar tudomány nagyjairól, büszkeségeiről, és ennek ilyenkor mi is egy kis részének érezhettük magunkat, azzal a jóleső tudattal, hogy ehhez a nagy szellemi közösséghez tartozunk.

Ezt köszönöm én a Természet Világának, a Természet Világa szerkesztőségének, minden szerzőjének és munkatársának. Éljenek sokáig!”

Torokszóító volt ezt ott, abban a lelkes kis közösségben hallgatni. A tanár úr pontosan fogalmazott, amikor a köszönetét többes számba tette, s egy közösség munkájáról alkotott értéktételeket. Egy 144 éve létező, összetételében változó, de céljai irányában és elkötelezettségében szilárdan kitartó szellemi közösségnek címezte mondandóját. A napi munkát elvégző és irányító szerkesztőségéről, a mögötte álló tudós szerkesztőbizottságról, a folyóiratot kiadó Társulatról, és a lap tartópilléireiről, a tudásukat közkinccsé tevő szerzőinkről és a hűséges olvasóinkról beszélt. Sok ember három évszázadot összekötő nagy összefogásáról, mely történelmünk legnehezebb időszakában is működtetni tudott egy reményt adó szellemi műhelyt. Mindez lapalapítónk, Szily Kálmán igazgató bizonyítja: a Kárpát-medencében szükség van arra, hogy a természettudományok eredményeit magyar nyelven közkinccsé tegyük.

A magunk mögött hagyott 2013-as esztendő különösen munkás és termékeny éve volt folyóiratunknak. A 12 alapszámunkon túl, melyek mindegyike hordozott egy 16 oldalas természettudományos diáklapot is, kiadtunk két terjedelmes különszámot, az OTKA által támogatott 100 oldalas *Mikrovilág-2012* és a 132 oldalas *Káosz, környezet, komplexitás* kiadványokat. Ezekkel együtt összességében 1048 folyóiratoldalon terjesztettük a természettudományos kultúrát hazánkban.

A *Mikrovilág-2012* különszámunk a nagyenergiájú fizika sorsfordító időszakában született, *Lévai Péter* főigazgató és *Horváth Dezső* osztályvezető szakmai irányításával. „Azt szeretett volna megmutatni, hogy mi minden történt a 2000-ben összeállított, akkor még fekete-fehér első Mikrovilág Természet Világa különszám óta, s a magyar kutatók miképp vesznek részt ma a nemzetközileg koordinált kutatási erőfeszítésekben” – írta előszavában Lévai Péter. A különszámunkat a Magyar Tudományos Akadémia mutatott be március 18-án, ott élő videó kapcsolatot létesítettek a CERN-ben és a Debrecenben dolgozó kutatókkal, különszámunk szerzőivel.

A *Káosz, környezet, komplexitás* különszámunk fő célja, hogy a komplex rendszerek területén az utóbbi évtizedben elért legújabb eredményekről tájékoztassuk olvasóinkat. A 33 magyar kutató írásai lefedik a természettudományok széles spektrumát. A *Tél Tamás* professzor szakmai irányításával elkészült különszám cikkei azt is látatják, hogy az alap-termesztudományok módszerei miként hatolnak be a biológia és a társadalomtudomány területeire.

A Magyar Tudományos Akadémia Nagytermében idén 22. alkalommal adtuk át a Természet-Tudomány Diákpályázatunk legjobb cikkirő középiskolásainak és felkészítő tanáraiknak a zsűri által odaítélt díjakat. A Természet Világa diák-cikkpályázatának 21 éve alatt több mint ötezer pályamunka érkezett a fiataloktól, zömében szépen kidolgozott okos írások. Eddig ezernél több diák írását jelentettük meg folyóiratunkban.

A tehetség ösvényei címmel elkészítettük és az NKA támogatásával megjelentettük az elmúlt öt év legkiemelkedőbb diákcikkeinek könyvét. Az 532 oldalas vaskos kötetben 160 fiatal 134 írását adtuk közre. Néhány véleményt idézek a könyv bevezetőjéből:

„A Természet Világa egyik legnépszerűbb fejezetét ma a tehetséges középiskolás diákok írják, éltetik hónapról hónapra. Nem véletlen, hogy a folyóirat Magyar Örökség-díjban részesült. Ezt a díjat azoknak adják, akik a magyarság egészét szolgálják, tisztességgel, emberséggel.” (*Vizi E. Szilveszter akadémikus, a TIT elnöke*)

„Talán nem is volt még olyan, nem oktatási fórumtól származó kezdeményezés, amely a tanári munkámat olyan hathatósan megsegítette volna, mint ez a diákpályázat.” (*Máthé Márta tanárnő, Marosvásárhely*)

Végül diákpályázatunk egykor többszörös díjazottja, a ma intézetigazgató egyetemi docens, *Bacsárdi László* sorait idézem: „A diákpályázat megismertette velem az írás és az újságírás örömeit. A diákpályázat segített abban, hogy helyesen műveljem a magyar nyelvet, hogy kutatási területemen a kvantumkommunikációban elért eredményeimet másokkal is megosszam. Most már tudom, a Természet Világa diákpályázata több volt egyszerű pályázatnál. Különleges eszencia volt, amelyet az érdeklődő fiatalok magukhoz vehettek.”

A tehetség ösvényei könyvet CD-n is megjelentettük, az áprilisi számunkba ajándékmellékleteként tettük, így minden olvasónk hozzáfuthatott.

Április 26-án, a szellemi tulajdon világnapján újabb elismerésben részesült a Természet Világa. A Budapest Music Centerben ünnepélyes keretek között átvehettük a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökétől, *Bendzsel Miklóstól* a 2013. évi Millenniumi Díjat. Ezzel az díjjal a szellemi tulajdon védelmében fontos szerepet játszó intézményeket ismerik el. Bendzsel Miklósnak, folyóiratunkat méltató szavai erőt adó biztatást sugároztak: „A 144. év-folyamatát jó közérzetben és szellemi frissességben építőmunkával megélt Természet Világa, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat folyóirata, higgyék meg, egy modernkori Gesta Hungarorum. A magyarországi természettudományos kutatások Gesta Hungarorum. Késői Kézai Simonok írják ezt a fantasztikus periodika folyamatot, és sokat tesznek azért, hogy a Természet Világa nagy kisugárzása, nemzetközi becsü műhely lehessen. Mindezt szerény körülmények között teszik...”

A mai világban, melyben megmaradni sem könnyű, beváltak egy fantasztikus küldetés. A Természet Világa már 22 éve Európa egyik unikális diákpályázatát valóítja meg, a fiatalok írásainak gyűjteményes kötetének kiadásával pedig, szép szavukkal, a Tehetség ösvényeit mutatják meg. Munkájuk igazi hazafias cselekedet, komoly honvár, melyet azokból az ismeretekből építenek, amelyek nélkül nem lehet megkapaszkodni a nemzetközi tudásközpontokban olyanoknak, akik többre, jobbra vágnak.”

Egy új világra, a nanovilágra nyitott ablakot a *Rosivall László* intézetigazgató professzor irányításával elkészített novemberi tematikus számunk, a *Nanomedicina-Nanokémia*, melynek megjelenését a Magyar Tudományos Akadémia támogatta.

1996 óta folyamatosan frissülve él honlapunk, melyen máig kb. 1000 Természet Világa cikket tettünk elérhetővé.

Hiszük, hogy folyóiratunk missziója végtelen történet, minden korban lesznek elkötelezett építői és hűséges, tudásra vágyó olvasói.

A Természet Világa szellemi közössége nevében kívánok Önöknek békés, meghitt ünnepnapokat és boldog, szép új évet!

STAAR GYULA